Gemeente Amsterdam

Memo publicatie matigingsbeleid

Aan	DT Wonen
Van	10.2.e Directie Wonen, 10.2.e
Kopie aan	
Datum	3 juni 2021

Aanleiding
Op 2 december 2020 heeft de Raad van State geoordeeld dat de gemeente Amsterdam bij het opleggen van boetes voor toeristische verhuur onvoldoende rekening houdt met bijzondere omstandigheden. Zowel de ernst van de overtreding (boetebedragen) als de financiële draagkracht van sommige overtreders stond in die uitspraak ter discussie.
Door handhaving, beleid en wetgevingsjuristen Wonen is een voorstel gedaan voor beleid als het gaat om de ernst van de overtreding, verwijtbaarheid en financiële draagkracht. Volgens vaste rechtspraak zijn dit de drie bijzondere omstandigheden op grond waarvan kan worden gematigd.

Voor een deel wordt het beleid vastgelegd in de HVV. De ernst van de overtreding komt namelijk tot uiting in de boetebedragen en die moeten door de gemeenteraad worden vastgesteld. Daarom is besloten de boetebedragen in de HVV aan te passen, waardoor een meer gedifferentieerd boetestelsel ontstaat.

Los van de boetebedragen is het matigen van boetes op grond van artikel 5:46, derde lid, van de Awb (bijzondere omstandigheden) een collegebevoegdheid. Voorgesteld wordt om het overige deel van het beleid vast te leggen in een beleidsregel. Binnen de gemeente zijn verschillen van mening over de noodzaak en de openbaarmaking van de beleidsregel. Het Juridisch Bureau (JB) adviseert om de beleidsregel niet vast te stellen of te publiceren. Beleid, handhaving en de wetgevingsjuristen Wonen? stellen voor om de beleidsregel wel vast te stellen en te publiceren. In een apart memo heeft het Juridisch Bureau zijn advies toegelicht. In dit memo licht beleid en handhaving Wonen zijn advies toe.

Waarom beleidsregel en waarom publiceren?
Een kort antwoord is dat we dit al hebben toegezegd aan de wethouder op de staf van 26 april 2021:
'De rechter heeft ons in één van de uitspraken van 2 december 2020 ook opgedragen om de financiële draagkracht van de overtreder beter te onderzoeken. In de betreffende uitspraak heeft de rechter de opgelegde boete eerst gematigd vanwege de ernst van de overtreding naar 8.000 euro, en daarna vanwege geringe financiële draagkracht naar uiteindelijk 4.000 euro. Wij zijn momenteel bezig met het voorbereiden van beleid om handvatten mee te geven aan de praktijk wanneer sprake is van geringe financieel draagkracht en verminderde verwijtbaarheid en hoe de boetes vervolgens kunnen worden verminderd als hier sprake van is. Dit zal op een later moment aan u worden voorgelegd. Dit beleid dient te

worden vastgesteld door het college en zal gelijktijdig in werking treden als de gewijzigde boetetabellen in de Huisvestingsverordening.'

Transparant beleid
Als het gaat om matiging van boetes dan is allereerst van belang dat matiging in de praktijk niet vaak voorkomt. Er wordt door overtreders wel vaak een beroep op gedaan, maar dat beroep slaagt zelden. Het JB beaamt dat het geval is, maar verbindt daaraan de conclusie dat er daarom geen noodzaak bestaat voor een beleidsregel op dit punt. Er worden echter geen zwaarwegende argumenten gegeven om het beleid intern te houden.

Los van het algemene argument dat de gemeente Amsterdam zo veel mogelijk transparant wil zijn, is het voordeel van de beleidsregel dat iedereen weet wordt hoe de gemeente naar matigingsverzoeken kijkt. De kaders zijn duidelijk, ook voor rechters. Dat is op dit moment een mysterie voor de buitenwereld. Het is bijvoorbeeld meteen duidelijk in welke gevallen niet wordt gematigd (als men een huis bezit of ander vermogen heeft of recidivist is). Daarnaast is duidelijk welke bewijsstukken moeten worden aangeleverd bij een beroep op matiging. Ook zorgt de beleidsregel ervoor dat zowel handhaving als de juristen van het JB hetzelfde kader hebben, zodat er meer uniformiteit ontstaat. Er kan altijd nog in individuele gevallen anders worden beslist, maar de matigingslijn is dan duidelijk.

Het JB stelt verder dat door publicatie meer discussies komen over de financiële draagkracht en dat het voor meer werk zorgt. Het is echter onduidelijk waar dat dan in zit. Zoals gezegd wordt er al veel beroep gedaan op geringe financiële draagkracht en dat slaagt zelden. Eén van de doelen van de beleidsregel is juist dat Handhaving en juristen daar naar kunnen verwijzen en dat het werk daardoor makkelijker wordt.

Het laatste argument van het JB is dat telkens maatwerk noodzakelijk is, en dat beleid daarom niet gevoerd kan worden. In specifieke gevallen is inderdaad maatwerk noodzakelijk, maar in het gros van de gevallen is er geen sprake van geringe draagkracht. De beleidsregel laat de ruimte om in die specifieke gevallen maatwerk te leveren, en tegelijkertijd wordt het afdoen van het gros van de gevallen makkelijker. Waar het JB wel een punt heeft is dat het opnemen van de standaardmatiging van 50% maatwerk zou kunnen belemmeren. Voorstel is daarom om het percentage 50% uit de beleidsregel te halen en alleen intern toe te passen als richtlijn.

Andere rechtsgebieden/gemeenten
De gemeente Den Haag heeft al een beleidsregel matigingsbeleid voor Huisvestingsboetes, die als inspiratie heeft gediend voor deze beleidsregel. Ook in andere rechtsgebieden wordt de roep om publicatie van matigings- en boetebeleid steeds groter. Een kleine greep:

Belastingzaken: *'Hof 's-Hertogenbosch oordeelt dat het niet publiceren van het matigingsbeleid onacceptabel is. Er kan namelijk niet objectief verifieerbaar worden getoetst of de boetes conform dat beleid zijn vastgesteld.'*

Meststoffenwet: *'Het College van Beroep voor het bedrijfsleven (CBb) heeft geoordeeld dat de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO.nl) ten onrechte geen inzicht gaf in de*

nauwkeurigheidsmarges die worden toegepast bij het vaststellen van een overtreding van de Meststoffenwet en de berekening van de boete. Dergelijke marges moeten voor een bedrijf kenbaar zijn. Als gevolg van deze uitspraak zijn de marges die RVO.nl binnen het boetebeleid toepast inmiddels openbaar gemaakt. De uitspraak van het CBb heeft RVO.nl bovendien aangespoord om in het algemeen transparanter te worden over het boetebeleid dat wordt gevoerd. Dat schrijft minister Schouten van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit aan de Tweede Kamer.'